

С Т А Н О В И Щ Е

от професор Георги Стоянов Карастоянов, д.пс.н.,

за дисертационния труд на Мартина Валериева Трушева -
Найденова на тема **„ ОРГАНИЗАЦИОННА КУЛТУРА И
ПРЕВЕНЦИЯ НА ЗДРАВЕТО И БЕЗОПАСНОСТТА В
РАБОТНА СРЕДА“**

представен за придобиване на образователната и научна степен
„доктор“, в област на висше образование 3. Социални, стопански

и правни науки, по професионално направление 3.2.

„Психология“, докторска програма „ Организационна
психология ”

Становището е възложено съгласно Протокол № 1 от заседанието на Научно жури, назначено със Заповед на ректора на СУ „Св. Климент Охридски“. За разработване на становището ми бяха предоставени в електронен вид дисертационния труд и автореферата, копия на публикациите по темата на дисертационния труд, както и други документи свързани с обучението на докторанта. Представените документи показват, че Мартина Валериева Трушева - Найденова е изпълнила успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата и е преминала успешно през необходимата процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ПЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Темата на дисертационния труд е посветена на изследване на организационната култура като фактор за превенция на безопасността и здравето в работната среда . Това е изключително значим и актуален проблем, както в строго научен, така и приложен аспект, имайки предвид рисковете от използването на атомната енергия. Смятам, че темата „Организационна култура и превенция на здравето и безопасността в работна среда“ съответства на основното съдържание на представения за становище дисертационен труд. В структурно отношение той следва класическия модел за научно изследване в професионално направление 3.2. „Психология“ – в първа глава е направен теоретичен обзор на изследвания проблем, във втора глава е представена теоретичната постановка и дизайна на емпиричното изследване, а в трета са направени анализ и интерпретация на

получените резултатите.

Дисертационното изследване е представено на 183 страници в които не са включени приложенията, които са 11 на брой в обем от 54 страници. Данните от емпиричното изследване са адекватно представени и онагледени чрез 33 таблици, 12 фигури и 11 графики. Цитираните литературните източници са 180 от които 11 на кирилица, 169 на латиница (на английски и френски език), като от тях 7 са електронни източници от интернет, които при проверка се оказаха достъпни. Те включват предпологаните за темата класически трудове, съвременни изследвания по проблема от последните години, както и доклади на международни организации с предмет на дейност безопасност в различни области, както и такива касаещи експлоатацията на атомни електроцентрали. Структурата, обемът и оформлението на дисертационния труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ отговарят на най-добрите изследователски практики в професионално направление „Психология“. Постигнат е баланс между съдържание и обем при представянето на теоретичния обзор на изследвания проблем от една страна и постановката на собственото емпиричното изследване и анализа на резултатите от него от друга.

В краткото въведение е обоснована научната актуалност на проблема и степента на разработеност. В първа глава е направено изследване на основните теоретични постановки за същността, характеристиките и моделите на културата на безопасност в организацията, на актуалния климат на безопасност на работното място, както и на процеса на осъществяване на превенция на здравето на служителите. Това е позволило да бъде обоснован авторския подход във втора глава, в която е представена теоретична постановка на проблема

и модела на емпиричното изследване, който е добре визуализиран графично. Коректно е формулирана изследователската цел на емпиричното изследване - да се установяват същността, измеренията и взаимодействията между организационната култура на безопасност и климата на безопасност на работното място, както и да се идентифицират онези характеристики на културата и климата на безопасност, които влияят върху промотирането на здраве за служителите в атомната електроцентрала.

Формулирани са шест, логично произтичащи от теоретичния обзор на проблема изследователски хипотези, които да бъдат верифицирани чрез шест коректно зададени изследователски задачи. Постановката на емпиричното изследване и описанието на получените от него емпирични данни са представени според общоприетите стандарти за публикуване на психологически експериментални изследвания-използван инструментариум и пълно описанието на психометричните характеристики, процедура и обработка на данните, характеристика на извадката от участници, представяне на първичните данните и т.н. В трета глава емпиричните данни са анализирани в стройна логическа рамка в съответствие с заложените шест изследователски задачи, което е позволило да се открият много добре установените закономерности и да се направят обобщения и изводи за най-важните зависимости.

Резултатите от изследванията по темата на дисертационния труд са коректно представени пред научната общност на психолозите и специалистите в областта на човешките ресурси с пет самостоятелни научни публикации – 4 доклада на авторитетни международни форуми през периода 2015- 2017 година, и една публикация в чуждестранно научно списание, която е под печат, което е показател, по който може да се направи оценка за задълбочените научни интереси на докторантката,

както и да се направи заключението, че заявените научни приноси в дисертационния труд са лично нейно дело.

Смятам, че дисертационният труд съдържа важни научни и научно-приложни резултати за влиянието на организационната култура върху превенцията на здравето чрез опосредстваното влияние на климата на безопасност на работното място, включително апробирането и конструиране на инструментариум за изследване с отлични психометрични характеристики. Считаю, че постигнатите резултати са оригинални научни приноси и са лично дело на докторанта, и ги приемам по начина по който са заявени в автореферата към дисертационния труд. Авторефератът към дисертационния труд вярно и точно отразява неговото съдържание и получените резултати и напълно изпълнява функциите си съгласно ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Представеният дисертационен труд показва, че Мартина Валериева Трушева - Найденова притежава задълбочена теоретични подготовка съчетана с отлична методологическа подготовка за планиране и провеждане за самостоятелни емпирични изследвания в областта на психологията и коректно анализиране на резултатите от тях.

Цялостната оценка на дисертационния труд дава основание да се направи заключението, че той отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ПЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за присъждане на образователната и научна степен “доктор”. Въз основа на положителните ми оценки за дисертационното изследване, демонстрираната отлична методологическа подготовка на докторанта и безспорните научни и научно-приложни приноси,

предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват
Мартина Валериева Трушева - Найденова да придобие образователната
и научна степен „доктор“ по професионално направление „Психология“
, докторска програма „ Организационна психология”.

София, 15.04.2018 г.

проф. д.пс.н. Г. Карастоянов